

Isten tisztelete Mózes első könyvében – A hívők két csoportja

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 3:1-13; 4:1-4; 6:1-8; 12:1-8; 22:1-18;
28:10-22; Titusz 1:2

„Bizonyára az Úr van e helyen, és én nem tudtam. Megrémüle annak okáért és monda: Mily rettenetes ez a hely; nem egyéb ez, hanem Istennek háza, és az égnek kapuja” (1Móz 28:16-17).

Mondják: az embernek szüksége van arra, hogy imádjon *valamit*. Az persze már egészen más kérdés, hogy kit/mit imádunk – és ez különösen súlyos következményekkel jár, főleg az utolsó időkben, amikor két tábor különül el egymástól: akik a Teremtőt imádják, ill. azok, akik a fenevad és annak képe előtt hódolnak.

Ennek az eltérésnek a gyökereit már a Biblia elején is láthatjuk. Kain és Ábel történetében az istentiszteletnek két formájával találkozunk. Az egyik az igaz Isten helyes tisztelete, míg a másik hamis tisztelet volt. Az egyik elfogadható, a másik azonban nem, aminek az a magyarázata, hogy az egyik a hit általi megigazulásra épített, míg a másik a cselekedetekre. Ez az elem újból és újból előkerül a Bibliában. Isten tiszteletének egyik fajtája kizárólag Istenre, a hatalmára, dicsőségére és kegyelmére összpontosítja a figyelmet, a másik pedig az emberre.

ISTENTISZTELET AZ ÉDENBEN

Mózes első könyvében olvashatjuk az új otthonát élvező Ádám és Éva történetét. A világegyetemet Teremtője éppen azelőtt tervezte meg és alakította ki a gyönyörű új bolygót, munkáját az első család megteremtésével koronázva meg. Ekkor a világ tökéletes volt, a föld a maga sajátos módján mintha a menny folytatása lett volna.

Majd 1Móz 2:1-3 szakasza egy újabb részt közöl: a hetedik nap elkülönítését és megszentelését, ezt a tettet közvetlenül az ég és a föld megteremtéséhez kapcsolva. Tehát ez a cselekedet a negyedik parancsolat alapját képezi, ami arra vonatkozik, hogy Isten egy napot az istentisztelet céljára különít el. A Szentírás ugyan hallgat róla, de talán el tudjuk képzelni, milyen tisztelettel adózhattak a tökéletes teremtett világot élvező, bűntelen lények Alkotójuknak, aki oly sokat tett értük. (Akkoriban azonban aligha sejtették, hogy még mennyi mindent vállalt értük!)

Olvassuk el 1Móz 3:1-13 verseiben a bűneset tragikus történetét! Mi változott ezután Ádám és a Teremtő kapcsolatában (8-10. versek)? Hogyan válaszolt Ádám Isten kérdésére (11-13. versek)? Mi történt vele? Válaszából mire következtethetünk ezzel kapcsolatban?

A bűneset után számos dolog hirtelen megjelent, ami azelőtt nem létezett. Egyszerre, az engedetlenség pillanatában átalakult az első emberpár erkölcsi felépítése. A szeretet, bizalom, csodálat helyét attól kezdve félelem, bűntudat és szégyen foglalta el. Már nem vágyódtak Isten társaságára, inkább elrejtöztek előle. Megromlott Ádám és Éva kapcsolata az Úrral, ami minden biztonnyal hatott istentiszteletükre is. Az egykor meglévő szoros, meghitt kapcsolat attól kezdve megváltozott (1Móz 3:8). Amikor Isten megérkezett, hogy találkozzon velük, elrejtöztek előle. Annyira eltöltötte őket a szégyen, a bűntudat, sőt a félelem, hogy elmenekültek Teremtőjük elől.

Milyen élénk képet fest ez arról, amit tett - és még most is tesz - velünk a bűn!

Idézzünk fel eseteket az életünkben, amikor valamilyen bűn miatt bűntudatot, szégyent éreztünk, és legszívesebben elrejtőztünk volna Isten elől! Hogyan hat egy ilyen alkalom az ember imaéletére? Képesek voltunk teljes szívvel imádni az Urat ebben az állapotban? Nem kellemes érzés, ugye?

ISTEN TISZTELETE AZ ÉDENEN KÍVÜL

A kiűzetés után Ádám és Éva új életet kezdett a Paradicsomon kívül. Még az Édenben megkapták az első evangéliumi ígéretet (1Móz 3:15), de konkrétan az áldozatbemutatásról a Bibliában csak Éden után olvashatunk (noha 1Móz 3:21 verséből lehet ilyen természetű dologra következtetni, maga a szöveg nem említi meg kifejezetten az áldozatot, sem az istentiszteletet). Az áldozati rendszer először *Mózes első könyve* 4. fejezetében, Kain és Ábel történetében jelenik meg egyértelműen.

Olvassuk el figyelmesen az első olyan feljegyzést, ami az istentiszteletet mutatja be (1Móz 4:1-7)! Miért volt Ábel áldozata elfogadható, Kainé pedig nem?

Kain és Ábel a hívők két csoportját jelképezi. E két csoport a bűneset óta létezik. Mindkét fiú épített oltárt, mindketten áldozatokkal akarták tisztelni Istent. Az egyik áldozatot elfogadta az Úr, a másikat nem. Mi áll a különbség hátterében? Az egyedül hit által elnyerhető üdvösség, az evangélium összefüggésében találhatjuk meg a feleletet erre a kérdésre. Ádám és Éva az Édenben hallott az evangéliumról, ám a megváltási terv már a világ kezdete előtt megfogalmazódott (Ef 1:4; Tit 1:2). Kain áldozata azt a próbálkozást jelképezte, amely arra irányult, hogy az üdvösséget cselekedetek által szerezze meg – ez az alapja minden hamis vallásnak és hamis istentiszteletnek. Pedig tény: a menny és a föld között oly nagy és mély a szakadék, hogy a bűnös ember soha semmivel nem képes áthidalni azt. Ám épp ez az emberi próbálkozás, a törvényeskedés – az üdvösség cselekedetek általi elérésére tett kísérlet – lényege. Ezzel szemben viszont Ábel egy állatot vitt áldozatul, ami, még ha csak halványan is, de arra a nagyszerű igazságra mutat, hogy a bűnös kizárólag az Istennel egyenlő Krisztus (Fil 2:6) halála révén állhat meg igazként Isten előtt. Tehát valóban kifejező tanítást kapunk az istentiszteletről. Az igazi istentisztelet középpontjában az áll, hogy felismerjük: semmiképp nem tudjuk megmenteni önmagunkat. Kain tettében a cselekedetek általi megigazulás vágya mutatkozik meg. Az igazi istentiszteletnek szükségképpen az az alapja, hogy csakis Isten kegyelme által reménykedhetünk az örök életben.

Vizsgáljuk meg a gondolatainkat, azt, hogy milyen késztetések, milyen belső érzések vannak bennünk az istentisztelettel kapcsolatban! Mennyire igaz, hogy istentiszteletünknek Krisztus áll a középpontjában? Vagy talán túlzottan figyelünk önmagunkra?

június 28.

A HÍVŐK KÉT TÁBORA

Mózes első könyve 4. fejezetében kezdünk utalást találni a bűneset után jelentkező erkölcsi hanyatlásra. Lámekhnek több felesége is volt. Idővel valamilyen erőszakos cselekedetbe keveredett, ami miatt félelem töltötte el a szívét. Ezzel szemben 1Móz 4:25-26 verséből megtudjuk, hogy voltak, akik igyekeztek hűségesek lenni, és „*kezdék segítségül hívni az Úrnak nevét.*”

Milyen folyamatot figyelhetünk meg 1Móz 6:1-8 versében, és miért volt ez annyira veszélyes? Milyen következményekhez vezetett?

Lassacskán a hívők két csoportja kezdett összeolvadni (1Móz 6:1-4). Ám a földön terjedő szörnyű gonoszság mellett még mindig akadtak ragyogó elméjű, szent emberek, akik életben tartották Isten ismeretét. A Szentírás ugyan csak néhányat említ közülük, „de a korszakokon át végig voltak Istennek tanúi, őszinte imádói” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó. 56. o.). Az emberi szív azonban olyan gonosszá lett, hogy az Úr eldöntötte, eltörlí az embert. Új kezdetet látott szükségesnek. Ezért következett be az özönvíz.

A Biblia szerint mit tett először Noé, miután a bárkából kilépett? Miért volt ez fontos (1Móz 8:20)?

Érdekes, hogy Noé elsőként Istent imádta. Istentiszteletében az áldozatbemutatás központi helyet kapott. Ez az első feljegyzés arról, hogy a pátriárkák Isten tiszteletére építenek valamit, egy oltárt, amelyen bemutatják áldozataikat. Mielőtt tehát Noé bármi másba belekezdett volna, elismerte, hogy teljesen az Úrtól függ, a Messiás eljövetelére vár, aki az életét adja az emberiség megváltásáért. Noé tisztában volt azzal, hogy egyedül Isten kegyelme mentette meg, ami nélkül ő is elpusztult volna a többi teremtménnyel együtt.

Hogyan mondunk naponként köszönetet azért, hogy Isten kegyelme megnyilvánul az életünkben? Vagy inkább hogyan *kellene* ezt megköszönnünk?

ÁBRAHÁM HITE

Mit tudhatunk meg 1Móz 12:1-8 verseiből Ábrámról (a későbbiekben Ábrahám), és arról, ahogy Isten elhívta?

Séth leszármazottja, Ábrahám hűséges volt Istenhez, pedig rokonságában némelyek kezdték átvenni a bálványimádó szokásokat, ami abban a korban már általánossá vált. Isten elhívta, hogy szakadjon el a szélesebb családjától, hagyja hátra kényelmes otthonát, így majd az igaz Istent bemutató és képviselő hívők népének atyja lehet.

Ő és Sára kétségkívül sokakat megismertetett az igaz Isten imádatával. Ám volt egy másik oka is annak, hogy az Úr egy új nép atyjának nevezte Ábrahámot. *„Mivelhogy hallgata Ábrahám az én szavamra: és megtartotta a megtartandókat, parancsolataimat, rendeléseimet és törvényeimet”* (1Móz 26:5). Azt is megemlíthetjük még, hogy *„hitt az Úrnak és tulajdonították az önéki igazságul”* (1Móz 15:6).

Ugyanakkor azonban Ábrahámnak néhány fontos, de fájdalmas dolgot is meg kellett tanulnia.

Mi célt szolgált Ábrahám rettenetes próbája (1Móz 22:1-18)? Mi volt az igazi üzenet, amit Isten meg akart vele értetni (8., 13. és 14. versek)?

Amint láttuk, a megváltási terv középpontja Isten Fiának, Jézusnak a halála. Kezdetől fogva ezt jelképezték az istentisztelet részeként bemutatott áldozatok. Az Úr akarata szerint csak állatokat kellett áldozni, de a pogány népek között az is elterjedt, hogy saját gyermekeiket áldozták fel, amit pedig iszonyatosnak tartott Isten (5Móz 12:31). Ábrahám e próba által igen sokat tanult a hitről és a bizalomról, ugyanakkor ez az eset a korszakokon át elementáris erejű jelképként mutatott arra, hogy Krisztus halála az üdvösség központja. Ábrahám némi ízelítőt kaphatott abból, hogy Krisztus halála milyen fájdalmat jelenthetett az Atyának, mégis, csak így volt lehetőség az emberiség megváltására.

Beszélgessünk Ábrahám hitéről! Egészen lenyűgöző, szinte felfoghatatlan. Mire következtethetünk ebből az esetből hitünk gyengeségével kapcsolatban?

június 30.

BÉTHEL, AZ ÚR HÁZA

Jákób és Ézsau is a hívők két csoportját jelképezi, hasonlóan Kainhoz és Ábelhez. Ézsaut bátor, kalandvágyó lelkülete miatt jobban szerette az apja, aki inkább csendes, visszahúzódozó volt. Jákóbban viszont jobbára a lelki beállítottságot figyelhetjük meg, de neki is voltak súlyos jellemhibái. Mindenáron meg akarta szerezni az elsőszülöttségi jogot, ami idősebb ikertestvérét illette, ezért ő is belement az anyja által javasolt csalásba, csak hogy megszerezhesse, amire áhítozott. Emiatt kellett rettegve menekülnie bátyja haragja és gyűlölete elől. Szeretett édesanyját soha többé nem látta viszont.

Olvassuk el Jákób menekülésének történetét (1Móz 28:10-22)! Figyeljük meg, hogyan bátorította, biztosította álmában Isten! Mit tett erre Jákób?

Mózes első könyve először itt említi Isten házát (17. vers). Jákób számára ez pusztán egy kőoszlop volt, de a szent történelemben Béthel igen fontos hely lett. Jákób itt tisztelte atyái Istenét, megfogadva, hogy hűséges lesz hozzá. Ábrahámmal hasonlóan ő is ígéretet tett az Úrnak, hogy istentiszteletének részeként anyagi javainak tizedrészét neki ajánlja.

Megjegyzendő, hogy Jákóbon nagy félelem lett úrrá, és tisztelettel állt meg Isten színe előtt. Még soha azelőtt nem tudatosult benne így, hogy milyen hatalmas Isten, ellentétben önmagával. A Biblia feljegyezi, hogy Jákóbra félelem és mélységes tisztelet, csodálat szállt. Közvetlenül ezután imádni kezdi az Urat. Itt is szembesülünk azzal, hogy milyen lelkülettel kell Istent tisztelni. Erre a hozzáállásra szólít Jel 14:7, mondván, hogy „*féljétek az Istent*”.

Az istentiszteletben nem közeledhetünk Istenhez úgy, mint egy haverunkhoz vagy egyenrangú társunkhoz. Magatartásunkban tükröződnie kell, hogy bűnösök vagyunk, akiknek kétségbeejtő szüksége van a kegyelemre. Szükséghelyzetünkben félelemmel boruljunk le Alkotónk előtt! Hálásak lehetünk azért, hogy Isten, a világegyetem Teremtője szeret, és oly sokat tesz megváltásunkért.

Mennyi bennünk a csodálat, a tisztelet és a félelem, amikor imádjuk az Urat? Vagy talán kemény, hideg és hálátlan a szívünk? Ha az utóbbi az igaz, hogyan változtathatunk rajta?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó. „A teremtés”, „Kísértés és bukás”, „Kain és Ábel”, „Az özönvíz után”, „A hit próbája” és „A küzdelem éjszakája” című fejezetei.

„Ez a fogadalom [Jákóbé Béthelben] szívből fakadt, amely tele volt hálával Isten szeretetének és irgalmának bizonyosságáért. Jákób érezte, hogy Istennek igényei vannak vele szemben, amelyeket tudomásul kell vennie; és hogy Isten kegyének különleges megnyilvánulásai viszonzást követelnek. Minden kapott áldásra felelnünk kell a minden jó adomány szerzőjének. A keresztyén tekintse át gyakran a múltját, idézze fel hálával Isten csodálatos szabaddításait - hogy támogatta a próbában... Lássá meg mindenben a mennyei angyalok gondoskodását. E megszámlálhatatlanul sok áldást tapasztalva, alázatos és hálás szívvel kérdezze meg: *’Mivel fizessek az Úrnak minden hozám való jótéteményéért?’* (Zsolt 116:12)” (i. m. 149. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Beszéljünk meg arról, hogy a hit általi megigazulásnak központi helyet kell kapnia az istentiszteletünkben! Természetesen itt a hit Krisztusnak az értünk vállalt tetteiben való hitet jelenti. Közben érintsük a következő kérdéseket: 1) Miért imádjuk Istent? 2) Mit tett, ami miatt méltó a tiszteletünkre? 3) Milyen célt szolgál istentiszteletünk?
2. Istentiszteleti szolgálatainkkal hogyan tudjuk még jobban bemutatni a világnak, hogy valójában ki és milyen Isten? A héten vizsgált istentiszteleti elemek közül melyek segíthetnek leginkább a bizonyosságtevésben?
3. Beszéljünk arról a történetről, amikor Ábrahám tizedet ad Melkhisédeknek (1Móz 14:20)! A tizedfizetés milyen szempontból része az istentiszteletnek? Mit fejezünk ki Istennek azzal, amikor javaink tizedét visszaadjuk neki?
4. Foglalkozzunk még a félelem és tisztelet gondolatával az istentisztelettel összefüggésben! Miért olyan fontos kérdés ez? Mi a baj azzal a magatartással, amikor az ember „haverkodásával” mintha a mi szintünkre akarná lehúzni Istent?

ISTENRE HAGYATKOZVA

„A reménységnek Istene pedig töltsön be titeket minden örömmel és békességgel a hívésben, hogy bővüljökjete a reménységben a Szentlélek ereje által” (Róm 15:13).

„Időnként méltatlanságunk érzése miatt megremeg a lelkünk, de ez nem azt bizonyítja, hogy Isten másképp tekintene ránk, vagy megváltozott volna a viszonyunk vele... Meg kell ragadnunk Krisztus kezét hittel, rendületlenül bízva benne – a sötétben éppúgy, mint a világosban.

Sátán talán azt súgja: 'Már túl nagy bűnöket követtél el, Krisztus nem menthet meg.' Be kell ismernünk bűnösségünket, méltatlanságunkat, de így kiálthatunk a kísértőnek: 'Az engesztelés révén Krisztus a Megváltóm! Nem a saját érdemeimben bízom, hanem Jézus drága vérében, ami megtisztít. Reménytelen életem Krisztus kezébe helyezem.' A keresztényt élő hit, megingathatatlan bizalom jellemezze! Rendületlenül bízva magát Krisztusra! Ez békével és bizonyossággal tölti el a lelkét...

Minden akadály, minden belső ellenség miatt egyre nagyobb szükségünk van Krisztusra, aki azért jött, hogy hússzívet adjon a kőszív helyett. Tőle várjuk a kegyelmet jellegzetes hibáink legyőzéséhez. A kísértések záporában rendületlenül álljunk ellen a gonosz készítésének! Kérdezzük ezt magunktól: 'Hogyan is hozhatnék szégyent a Megváltómra? Krisztusnak adtam az életem, nem tehetem azt, amire Sátán készítet!' A Megváltóhoz kiáltunk segítségért, hogy általa legyen erőnk feláldozni minden bálványt, megszabadulni minden dédelgetett büntől! Hittelmünkkel tekintsünk az Atya trónusa előtt álló Jézusra, aki a kezén lévő sebhelyekre mutatva könyörög értünk! Higgyük el, hogy erőt kapunk a Megváltótól!

Hittel nézzünk a győzteseknek félretett koronákra, gondoljunk a megváltottak boldog énekére... István, az első keresztény mártír... így kiáltott fel: 'Ímé látom az egeket megnyitni, és az embernek Fiát az Isten jobbjára felől állani' (ApCsel 8:56). Láthatta, hogy a világ Megváltója igazán törődött vele, úgy tekintett le rá a mennyből. Krisztus csodálatos világossága olyan fénnel sugárzott Istvánról, hogy még az ellenségei is látták, amint az arca ragyogott, mint egy angyalé" (Ellen G. White cikke, *Review and Herald*, 1887. nov. 15.).